

B.1 Visieraam familieraden

1. Inleiding

Onderstaand 'Visieraam familieraden' is geïnspireerd op het 4D-denkraam van Copenhagen (2002).

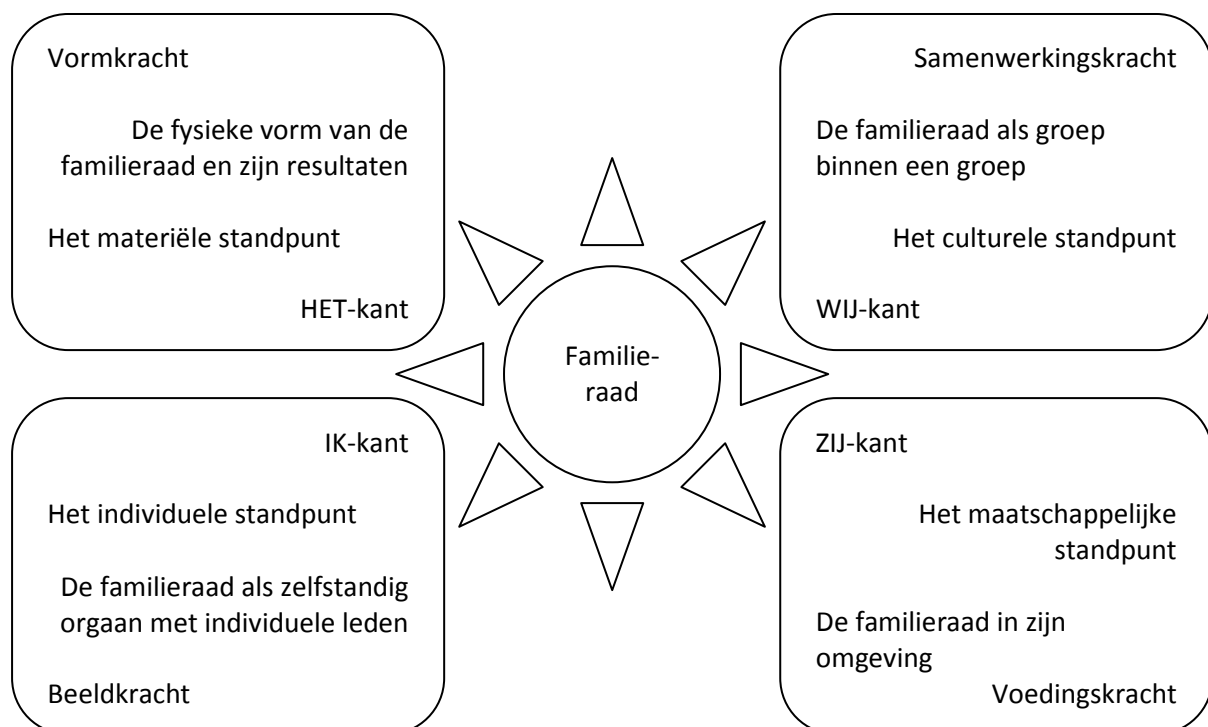
Het 'Visieraam familieraden' geeft in één oogopslag een beeld van de gewenste situatie ten aanzien van het functioneren van een familieraad. De familieraad wordt daartoe vanuit vier verschillende standpunten bekeken, namelijk:

- het maatschappelijke standpunt (de ZIJ-kant)
- het individuele standpunt (de IK-kant)
- het culturele standpunt (de WIJ-kant)
- het materiële standpunt (de HET-kant).

Per standpunt zijn in het 'Visieraam familieraden' $4 \times 4 = 16$ aspecten/aandachtspunten geformuleerd, die voor het goed functioneren van een familieraad van belang zijn. Het 'Visieraam familieraden' bevat in totaal dus 64 aspecten/aandachtspunten voor een familieraad.

De SLKF heeft het visieraam bij de ontwikkeling van de 'Handleiding Familiebeleid' gebruikt om een integraal beeld te krijgen van de aandachtspunten waar een familieraad mee te maken krijgt. Het visieraam ligt ook aan de basis van het stappenplan voor het bevorderen van familiebeleid (zie document 3.3 en bijlage B.2).

2. De familieraad vanuit vier standpunten bekeken

De familieraad gezien vanuit de ZIJ-kant

Vanuit het *maatschappelijke standpunt* kijken we naar de familieraad in relatie tot zijn omgeving (de ‘markt’ of ‘het speelveld’). Uit zijn omgeving haalt de familieraad informatie en inspiratie, de omgeving biedt de familieraad mogelijkheden, maar stelt ook grenzen en de omgeving heeft – in meer of mindere mate – baat bij het werk van de familieraad. De term voedingskracht vat de rol van de ZIJ-kant in het functioneren van de familieraad kernachtig samen.

ZIJ-kant			
Naamsbekendheid (PR)	Meerwaarde voor familieleden	Familieleden informeren en raadplegen	Kennis delen met andere familierraden (SLKF)
Meerwaarde voor GGZ-instelling	Meerwaarde voor cliënten	Contact met familie-en cliëntenorganisaties	Netwerken buiten de GGZ-instelling
Netwerken in de GGZ-instelling	Informatie over beleid GGZ-instelling	Kennis van relevante wet- en regelgeving	
Kennis over HKZ en kwaliteitsbeleid	Bekendheid met <i>best practices</i> uit andere GGZ-instellingen		

De familieraad gezien vanuit de IK-kant

Vanuit het *individuele standpunt* zien we de familieraad als een zelfstandig orgaan met individuele leden. De individuele leden met hun persoonlijke visies, idealen en competenties geven de familieraad energie, richting en draagkracht. De term beeldkracht vat de essentie van de IK-kant voor het functioneren van de familieraad samen. “Het zijn beelden in de hoofden en harten van mensen, die zoveel kracht kunnen geven, dat ze er een heel creatieproces uit kunnen putten, net zo lang totdat de beelden werkelijkheid worden”.

IK-kant			
Tijd en energie voor het familieraadswerk	Voldoende competente familieraadsleden	Ervaringsdeskundigheid	Aanvullende competenties
Aansluiten bij persoonlijke visies en idealen	Missie familieraad	Visie op rol en positie familie in de GGZ	Tijd voor reflectie
Visie op rol en positie familieraad	Visie op rol en positie klachtenregeling	Prioriteiten familieraad	
Visie op rol en positie familie Vertrouwenpersoon	Scholing en training		

De familieraad gezien vanuit de WIJ-kant

Vanuit het *culturele standpunt* zien we de familieraad als een groep binnen een groep (i.c. de GGZ-instelling) Hoe wordt er binnen deze groep samengewerkt? En hoe is de samenwerking van deze groep met de andere sleutelfiguren en -groepen binnen de instelling? Hoe gaan we met elkaar om? Hoe communiceren we met elkaar? En wat zijn daarbij de geschreven en ongeschreven waarden en normen? De term samenwerkingskracht geeft aan wat je voor het goed functioneren van een familieraad aan de Wij-kant probeert te mobiliseren.

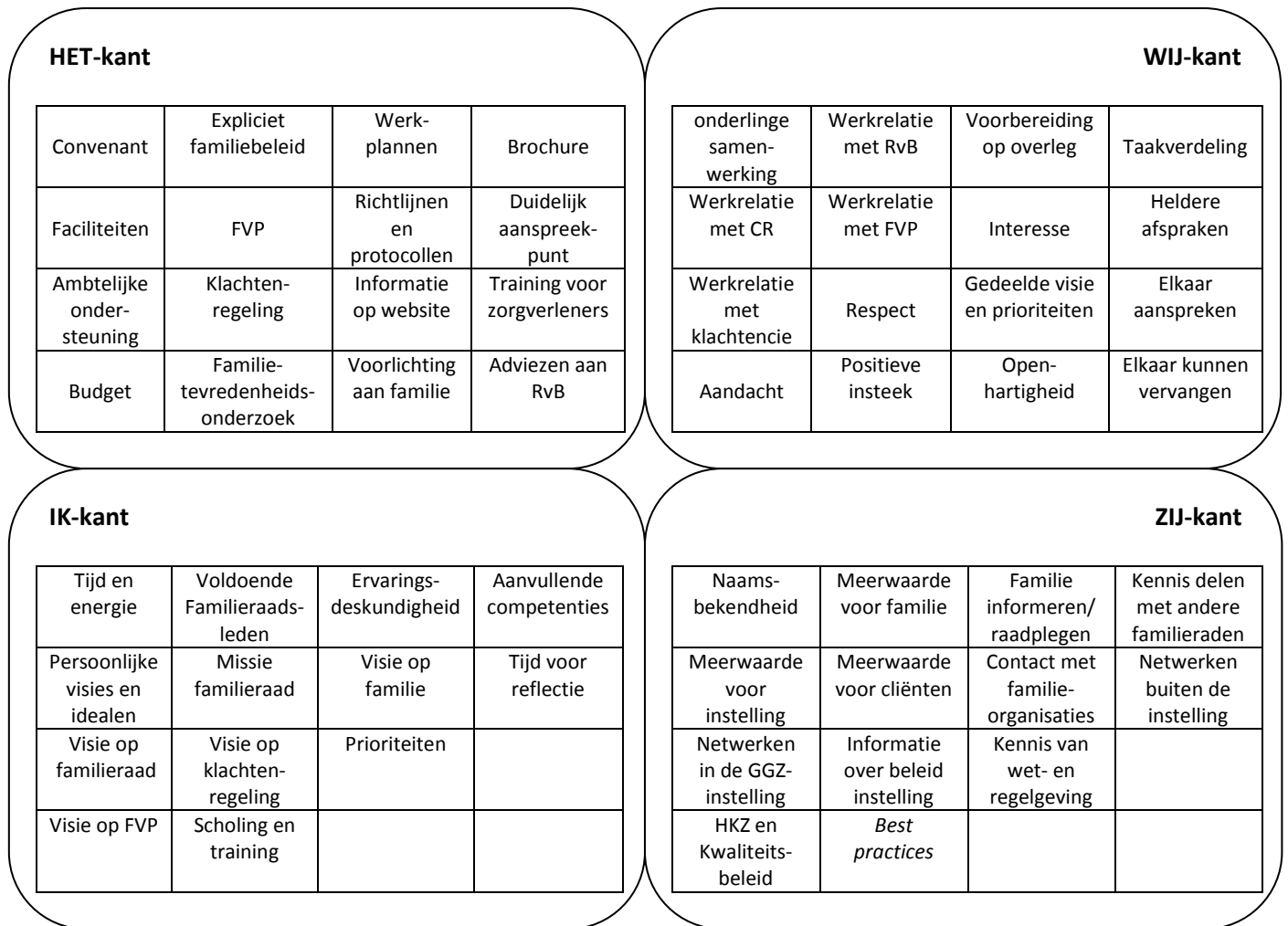
WIJ-kant			
Onderlinge samenwerking	Werkrelatie met Raad van Bestuur	Vorbereiding op overleg	Taakverdeling
Werkrelatie met cliëntenraad	Werkrelatie met familie-vertrouwenspersoon	Interesse voor elkanders visie en standpunten	Heldere afspraken
Werkrelatie met klachtencommissie of -functionaris	Respect voor elkanders rol en positie	Gedeelde visie en prioriteiten	Elkaar aanspreken
Aandacht voor elkaar	Positieve insteek (constructief)	Openhartigheid	Elkaar kunnen vervangen

De familieraad gezien vanuit de HET-kant

Vanuit het *materiële standpunt* zien we de familieraad en de resultaten van het familieraadswerk in hun concrete, tastbare verschijning. De term vormkracht drukt precies uit waar het bij de Het-kant om gaat: in welke fysieke vorm manifesteren de visies en idealen van de familieraad zich? Denk hierbij aan alles wat je vast kunt pakken, zoals een convenant met de Raad van Bestuur, een eigen budget en ambtelijke ondersteuning, een eigen logo, een pagina op de website van de GGZ-instelling, een brochure voor familieleden, de notulen van het overleg met de Raad van Bestuur, een mondeling of schriftelijk advies aan de Raad van Bestuur, een familietevredenheidsonderzoek, etcetera.

HET-kant			
Convenant familieraad - RvB	Expliciet familiebeleid	Vertaling familiebeleid in werkplannen	Brochure over familiebeleid
Faciliteiten familieraad	Familie-vertrouwenspersoon	Borging familiebeleid in richtlijnen en protocollen	Duidelijk aanspreekpunt voor naastbetrokkenen
Ambtelijke ondersteuning familieraad	Klachtenregeling voor naastbetrokkenen	Informatie op website GGZ-instelling	Training voor zorgverleners
Budget familieraad	Familietevredenheids-onderzoek	Voorlichting aan familie	Adviezen aan Raad van Bestuur

3. Het 'Visieraam familieraden': de vier invalshoeken in één schema

Meer informatie:

In de SLKF Handleiding Familiebeleid

- 3.1 De rol en positie van familieraden bij het bevorderen van familiebeleid in de GGZ
- 3.2 Vragenlijst informele positie familieraad
- 3.3 Stappenplan voor het versterken van de positie van de familieraad
- B.2 De creatielemniscaat

Literatuur

- Copenhagen, R. (2002). Creatieregie: visie en verbinding bij verandering. Scriptum.